...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

№ 210 (6189)
ОКТЯБРИИН 18
СРЕДА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНООДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Бата бэхи эб найрамдалай ба арадуудай хоорондын хани барисаанай түлөө

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференци мүнөөдэр Москвада нээгдэхэнь. Эб найрамдалай хэлбэришэгүйгөөр дуралдаг бүхы советскэ хүнүүдэй хүсэл зоригые мэдүүлхын тулада, оломиллионно советскэ арадай түлөөлэгшэд эб найрамдалда дуратай агууехэ социалистическэ державын столицада манай Эхэ ороной нютаг бүхэнһөө сугларба.

Эб найрамдалай агууехэ хэрэгые һайнаар хёрхоор сахигша советскэ арадай хүсэн түгэлдэр голосынь эдэ үдэрнүүдтэ Москваһаа бүхы дэлхэйе дүүргэтэр дахинаа ханхинахань.

«...Москвагай аша габьянь юуб гэбэл, — гэжэ гурбан жэлэй урда тээ, Москвагай 800 жэлэй ойн үдэр, Москвада амаршалга соогоо нүхэр Сталин бэшэһэн юм, — энэ хадаа арадуудай хоорондын бата бэхи эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө тэмсэлдэ ударидагша, шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэ уряалагша мүн. Энэ болбол империалистнуудта үлэмжэ удхатай статья юм. Империализмын агентнууд хайшаншье гээ һаа шэнэ дай үүдхэхэ гэжэ оролдодогынь гайхалтай бэшэ. Москвагай аша габьянь юуб гэбэл, энэ хадаа шэнэ дай үүдхэгшэдые сусашагүйгөөр элирүүлэн сохижо, эб найрамдалай тугые тойруулан эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудые эмсүүлдэг байна. Амгалан байдал хүсэдэг арадууд эб найрамдалда дуратай агууехэ державын столица, амгалан байдалай хүсэн түгэс түшэг тулгуури гэжэ Москва тээшэ этигэл найдабаритайгаар харадагынь элитэ».

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференци — эб найрамдалай түлөө советскэ арадай тэмсэлдэхи үшөө нэгэ шухала шата мүн. Советскэ гүрэн өөрынгөө оршон байһан түрүүшын үдэрһөө хойшо дайн аюулда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түрүү позицинуудта ходоодоо ябажа байна. СССР-эй эб найрамдалда дуратай бата ба сэхэ шударга политикань советскэ социалистическэ гүрэнэй удха шанжаһаа эшэтэй. Советскэ хүнүүд Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, манай орон дотор коммунизм байгуулха сталинска программые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Советскэ хүнүүдэй һанал бодолнууд ба хүсэл эрмэлзэлгэнүүдынь зохёон байгуулхы ажалда, удаан сагай бата бэхи эб найрамдалда, арадуудай хоорондын хани барисаанда зорюулагданхай.

Волга, Днепр, Аму-Дарья мүрэнүүд дээрэ асари ехэ гидротехническэ барилганууды хэхэ тухай Советскэ Правительствын шиидхэбэринүүд хадаа манай арадай ходоодоо эб найрамдал хүсэдэгэй эли тодо гэршэ болон түүхэдэ мүнхэ орохо байна. Арадуудые хюдалха ба бүхэли оронуудые хооһон газар болгохо гэһэн хорото муухай түсэбүүдээ США-гай ба Англиин империалистическэ эзэнхилэгшэдэй номножо байхадань, харин эб найрамдалай үзэл бодолтойгоор большевигүүдэй партяар хүмүүжүүлэгдэһэн советскэ хүнүүд коммунистическэ байгуулалтын агууехэ түсэбүүдые бэелүүлжэ, байгаалиие шэнэдхэн хубилгажа, хооһон газарнуудые һалбаран байгаа һайхан нуга тала болгоно.

СССР-эй арадууд бүхы хүсэеэ амгалан тайбан зохёон байгуулхы ажалда зорюулхатаяа хамта, эб найрамдалай хэрэгые аршалан хамгаална. Шэнэ дай үүдхэгшэ империалистическэ арьяатануудай али бүхы аашануудые зоримгойгоор ба шууд уудалан элирүүлжэ байна.

Советскэ арад болбол бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй аша туһада зорюулан, эб найрамдалые тон батаар ба үнэн сэхээр хамгаална. Советскэ Союз эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүйн байдалай найдамтай түшэг тулгуури мүн гэжэ Европодохи ба Азидахи, Африкадахи, Америкэдэхи ба Австралидахи хэдэн зуун миллион хүнүүд һайн мэдэнэ.

Советскэ арад эб найрамдалай хэрэгтэ хизааргүй үнэн байдагаа үдэрһөө үдэртэ бодотоорнь харуулжа байна. Атомна зэбсэг хорижолхо тухай ба тус зэбсэг анха түрүүн хэрэглэһэн правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ соносхохо тухай Стокгольмско Уряада манай ороной бэе хүсэһэн бүхы хүн зон нэгэн һаналаар гар табяа. Советскэ арадай дура хүсэлые үндэһэ болгон, СССР-эй Правительство хадаа шэнэ дайнай аюулые зайсуулха тухай, эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ тухай декларациие Нэгэдэһэн Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн табадахи сесси дээрэ табиба. Бүгэдэниитын эб найрамдалай зам заагша энэ шухалын шухала документые манай оронойарадууд ба хилын саанахи хэдэн зуун миллион хүнүүд халуун һайшаалаар угтаа.

Корейскэ арадай-демократическа республикые шуһан соо дараха, сүлөөдэ дуратай корейскэ арадые богоолшолхо һэдэлгэ гаргагша американска агрессорнүүдэй Кореядэ хэжэ байгаа хорото муухай ябуулганууд тушаа эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, колхозникууд ба колхозницанууд, уранзохёолшод ба эрдэмтэд, инженернүүд ба артистнууд — захагүй үргэн ехэ Советскэ Союзай бүхы гражданинууд дураа гутан, ехэтэ зэбүүрхэжэ байнад.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференцидэ бэлэдхэхэ зуураа, советскэ хүнүүд болбол империалистнуудай бэлэдхэжэ ба үүдхэжэ байгаа шэнэ дайнда эсэргүүсэн. эб найрамдалай түлөө тэмсэлые шангадхахаар хэлбэришэгүй зоригжонхой тухайдаа нэгэн һаналаар мэдүүлээ.

— Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференцидэ бэлэдхэлэй үдэрнүүдтэ, — гэжэ Сталинградай барилгашад — хүдэлмэришэд бэшэнэ, — бидэнэр болбол бүхы советскэ арад эб найрамдалай түлөө жагсанхай, манай арад саашадаашье дайнда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө эрид шууд тэмсэхэ! гэжэ бүхы дэлхэйн хамаг зоной дуулахаар хэлэхые хүсэнэбди.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференцидэ Москва ерэһэн, Социалистическэ Ажалай Герой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ украин ка Ульяна Баштык иигэжэ бэшэбэ:

«Эб найрамдал тухай хэлэгдэхэдэнь, дэлхэй дээрэ эгээн хүндэтэй хүнэй— агууехэ Сталинай образые ходоодоо урдаа харадагби. Нүхэр Сталин бидэниие, простой хүнүүдые, эб найрамдалай аша туһада ажаллагты, тэмсэгты гэжэ уряалдаг...

Советскэ Союзай эли тодо ба бата политикань—эб найрамдалай политикань бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ. Энэ политикын түлөө манай бүхы олон миллион арад голосовалдана. Бүхы дэлхэйн простой хүнүүд манай түрэл орон тээшэ һайшаалтайгаар ба найдамтайгаар харана. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференцидэ Львовщинын колхознигуудай түлөөлэгшэ боложо ерэхэ зуураа, өөрынгөө нютагаархинай үмэнэһөө би иигэжэ мэдүүлнэб:

—Эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ өөһэдынгөө бүхы хүсэнүүдые үгэхэбди. Манай агууехэ советскэ Эхэ ороной хүсэ шадалые өөһэдынгөө ажалаар бэхижүүлхэбди!»

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференци хадаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресстэ бэлэдхэлэй бүхы оронуудта бүри үргэдэн дэлгэржэ байһан үедэ сугларба. Энэ конференци Бүхэдэлхэйн конгресстэ ошохо делегадуудые һунгаха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэг эдэбхитэйгээр хамгаалха тухайда эб найрамдалда дуратай агууехэ советскэ арадай захяа үгэхэ юм.

Советскэ Союзай гражданинууд эб найрамдалда хэлбэришэгүйгөөр дуралдаг ябадалаа заводууд ба фабрикануудтахи, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудтахи шэн зоригто ажалаараа батадхана. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференцидэ бэлэдхэжэ байхадаа олон миллион советскэ хүнүүд эб найрамдалай вахтада жагсан, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ халуун эрмэлзэлгэеэ үшөө дахин гэршэлэн харуулаа.

Советскэ арад эб найрамдалай тала баригшадай хүсэтэ хүдэлөөнэй авангарддань ябана. Амгалан байдал хүсэдэг бүхы арадууд эб найрамдалай туг доро нэгэдэнэ. СССР-эй ажалшадтай хамтадаа, арадай демократиин оронуудай, агууехэ Хитадай арадай республикын ажалшад, бүхы түрүү хүн түрэлтэн тус туг доро жагсанхай ябана. Эб найрамдал хамгаалагша арадуудай энэ ехэ фронтые булиха хүсэн гэжэ дэлхэй дээрэ байхагүй. Эб найрамдалай тала баригшадай тоо томшогүй ехэ арми хадаа англо-американска империалистическэ агрессорнүүдэй хорото муухай түсэбүүдые таһалдуулха, амгалан байдал аршалан хамгаалхань лабтай. Эб найрамдалай агууехэ тугые баригша, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь ба багша нүхэр Сталинай ударидадаг, коммунизм байгуулагша—героическа советскэ арад хадаа арадуудай амгалан тайбан байдалай түлөө, эрхэ сүлөө ба зол жаргалай түлөө тэмсэлшэдэй бүхэдэлхэйн армиин түрүүшын зэргэнүүдтэ саашадаашье ябахань лабтай.

(«Правдын» октябриин 16-най түрүү бэшэгһээ).

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

СССР-эй совхозуудай Министерствын совхозууд гүрэндэ таряа тушаaха түсэбөө 1950 оной октябриин 5-най байдалаар 101,4 процент дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди.

1949 оной энэ үдэрэйхиһөө 8 миллион 819 мянган пүүд үлүү ехэ тарян гүрэндэ тушаагдаа.

Совхозууднай түсэбһөө гадуур таряа тушаажа үргэлжэлһөөр ба 1951 оной ургасада хэрэгтэй үрһэнүүдээр өөһэдыгөө бүрин хангаха байна.

СССР-эй совхозуудай Министр **Н. СКВОРЦОВ.**

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын адуу мори үсхэбэрилгын заводууд, селекционно станцинууд ба совхозууд гүрэндэ таряа тушаaха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Гүрэндэ таряа тушаaха түсэб 1950 оной октябриин 10-най байдалаар 102 процент дүүргэгдээ.

СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын адуу мори үсхэбэрилгын заводууд, селекционно станцинууд ба совхозууд үрһэнүүдээр бүрин хангагдаа.

ССР Союзай хүдөө ажахын Министр **И. БЕНЕДИКТОВ.**

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Армянска ССР-эй колхозууд ба совхозууд виноград тушаaха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид, 114,6 процент дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Тэрэ тоодо виноград тушаaха түсэбөө республикын колхозууд 106 процент, эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын «Арарат» гэжэ трестын совхозууд — 145 процент, шампанска архиин комбинат — 143 процент, Консервтрест — 100 процент дүүргээ.

Түсэбһөө гадуур гүрэндөө виноград тушаалга үргэлжэлһөөр.

Армениин КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь **АРУТИНОВ.**
Армянска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **КАРАПЕТЯН.**
Армянска ССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министр **ПИРУЗЯН.**
Армянска ССР-эй хүдөө ажахын Министр **КАЗАРЯН.**
Бэлэдхэлэй Министерствын Армянска ССР-тэхи Түлөөлэгшэ **САРУХАНЯН.**

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Ростовско областиин колхозууд ба совхозууд виноград тушаaха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид, 143 процент дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Шампанска архиин Донской комбинат виноград бэлэдхэхэ түсэбөө 148 процент дүүргээ, тэрэ тоодо эрхим зэргын шампанскын сортнуудай виноград бэлэдхэхэ түсэб 130 процент ба цымлянска архиин — 137 процент дүүргэгдээ. Үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 56 процент үлүү ехэ виноград ороо.

Гүрэндэ виноград тушаалга үргэлжэлһөөр.

ВКП(б)-гэй Ростовско обкомой Секретарь **П. ПАСТУШЕНКО.**
Ростовско областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ **Г. ДОБРЫНИН.**
Бэлэдхэлэй Министерствын Ростовско областьдохи Түлөөлэгшэ **И. ВОСТОКОВ.**
Шампанска архиин комбинадай Директор **А. ГРАЧЕВ.**

ОКТЯБРИИН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨН

Зэд шудхагшад түрүүлнэ

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой зэд шудхалгын цехын хүдэлмэришэд Октябриин урдахи социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсаад, үйлэдбэри дээрэ толотомо амжалтануудые туйлажа байна.

Зэд шудхагшад урид абаһан социалистическэ уялгынгаа ёһоор, жэлэйнгээ программые ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэ ёһотой байгаа. Байгша оной август һара соо тус коллектив эб найрамдалай стахановска вахтада жагсахадаа, гурба һарын даалгабариие 2,5 һара соо дүүргэхэ гэһэн нэмэлтэ уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа тэмсэжэ ороо һэн. Нормоёо үлүүлэн дүүргэдэггүй хүн цехын хүдэлмэришэдэй дунда байгаагүй.

Һаяхан, октябриин 8-да зэд шудхагшад завод дотороо эгээн түрүүлэн жэлэйнгээ даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэбэ. Энэ хадаа тэдэнэрэй Эхэ оронойнгоо аша туһада ажалай баатаршалга харуулжа байһаниие гэршэлнэ.

Стахановска коллектив үйлэдбэриингөө суглаан дээрэ Октябрьска һайндэрэй хүндэлэлдэ шэнэ уялга абаад, үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ оробо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зэд шудхалгын цехын профорг, шудхалгын мастер нүхэр А. Латкин индивидуальна шэнэ уялга абалгые үнгэргэжэ байна. Зүүн гарһаа А. Латкин, стахановецууд И. Мадраин (шэнэ уялгадаа гар табижа байна), А. Цибуля, К. Елукешева ба бусад.

М. Минеевэй фото.

Улаан тугта участогта

Хандагайн леспромхозой модо бэлэдхэлгын Хандагай гэжэ участогай модошод эб найрамдалай стахановска вахтада жагсахадаа, модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ жэлэйнгээ даалгабариие декабриин 5-да дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм.

Участогай модошод шэн зоригтойгоор ажаллаһанай ашаар ехэхэн амжалта туйлаба. Тэдэнэр абаһан уялгаяа октябриин 1 болотор сүм дүүргээ.

Мүнөө тус участогай модошод Октябриин урдахи мүрысөөндэ хабаадалсаад, Эхэ орондоо элбэг ехээр модо бэлэдхэжэ байна. Модо таллуулга ба бэлэдхэлгэ дээрэ стахановецууд нүхэд Аюшеев, Халтанов, Лазарев ба бусад үдэр бүриингөө нормые 200—235 процент дүүргэжэ, бүгэдэндэ эрхим жэшээ харуулна.

—Бидэнэр туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарнагүйбди. Агууехэ Октябриин 33-дахи жэлэй ойн хүндэлэлдэ шэнээр абаһан уялгаяа дүүргэхэмнай лабтай, — гэжэ автопаркынгаа сентябриин даалгабариие 143 процент дүүргэхэ ябадал хангаһан, гаражые даагша нүхэр Донгитов хөөрэнэ.

Хандагайн участогайхид өөһэдынгөө стахановска ажалаар леспромхозойнгоо дирекциин ба партийно-профсоюзна организациин дамжуулгын Улаан туг һараһаа һарада бүхөөр барижа ябана.

И. Заиграев.

Стахановска бригада болобо

Байкалгосрыбтрестын предприятинуудай хүдэлмэришэд Октябриин урдахи мүрысөөндэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсажа байна.

Загаһа барилгаар түрүү предприятинуудай нэгэн болохо Нижне-Ангарскын загаһа-консервын комбинадай коллектив үсэд нэтэрүүгээр хүдэлмэрилэн, горьтой амжалтануудые туйлана. Үнгэрэгшэ зун тэдэнэр Байгал дээрэ загаһа барилгые жэшээтэ һайнаар эмхидхээд, һара бүриингөө даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэжэ гараа. Гансахан сентябрь һара соо Нижне-Ангарскын загаһашад түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад центнер омуль гүрэндэ тушаагаа.

Эндэ нүхэр Г. Шестаковой хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригада стахановскаар ажаллажа, эрхим жэшээ харуулна. Загаһа бариха гурбадахи кварталайнгаа түсэбые тус бригада 235 процент дүүргээ. Бригадынхид Агууехэ Октябриин һайндэрые ажалай амжалтаар угтаха гэжэ шиидээд, жэлэйнгээ даалгабариие тэрэ үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Октябриин түрүүшын декада соо тэдэнэр абаһан уялгаяа 156 процент дүүргэжэ, стахановска бригада болобо.

Н. Тюрнев.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТАЛА БАРИГШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ХОЁРДОХИ КОНФЕРЕНЦИ МОСКВАДА НЭЭГДЭЭ

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференци Москвада, октябриин 16-най үдэр, Союзуудай Байшангай Колонно зал соо нээгдээ. Эб найрамдалай хэрэгые аршалан хамгаалха гэһэн өөһэдынгөө хэлбэришэгүй дура зоригые ба шиидэлгые мэдүүлхын тула манай агууехэ Эхэ ороной нютаг бүхэнһөө арадай түлөөлэгшэд ерэбэд.

Конференци нээхэ зуураа, СССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзай генеральна секретарь А. А. Фадеев конференцидэ хабаадагшадта хандан, тобшоор үгэ хэлээ.

Конференци болбол хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай ба интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэдые президиумдээ һунгаба. Хүндэтэ президиумдэ — ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрое бүхы дэлхэйн ажалшадай агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталин түрүүтэйгээр асари ехэ баярай оршон байдалда һунгаа.

Тэрэшэлэн конференциин секретариат, мандатна комисси, редакционно комисси һунгагдажа, зүблэхэ зүйлынь баталагдаа.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференциин зүблэхэ зүйлдэнь: 1. Шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай хабаадалга, 2. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресстэ ошохо делегадуудые һунгалга, 3. Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедые һунгалга гэһэн асуудалнууд оруулагдаа.

Уранзохёолшо Н. С. Тихонов «Шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай хабаадалга» гэһэн элидхэл хэбэ.

Үсэгэлдэрэй заседани дээрэ элидхэлые зүбшөн хэлсэлдэ СССР-эй наукануудай Академиин президент академик С. И. Вавилов, уранзохёолшо П. Павленко, Магниткын суута сталевар В. Захаров, СССР-эй уранзурагай Академиин президент А. Герасимов, Львовско таряашадай түлөөлэгшэ У. Баштык, Армянска уранзохёолшо Н. Зарьян, ВЦСПС-эй секретарь Л. Соловьев, Узбекскэ ССР-эй наукануудай Академиин президент Т. Сарымсаков хабаадаа.

Конференциин хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. (ТАСС).

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭ ҺУНГАХА ҺУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЛ

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводто нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл үргэнөөр ябуулагдажа эхилээ. Хэдэн олон агитаторнууд хөөрэлдөөнүүдые, газетэ уншалгануудые үнгэргэнэ. Тэдэнэр советскэ һунгуулиин системэ тухай, Сталинска Конституци тухай, советскэ хүнүүдэй эрхэ сүлөө тухай ажалшадта хөөрэнэ. «Меднолитейщик» гэжэ ханын газетын редактор Мария Илькова эрхим агитаторнуудай нэгэн юм. Тэрэ хадаа СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаһан һунгалтануудһаа хойшо агитационно хүдэлмэреэ таһалдуулаагүй юм. Илькова болбол үдэр бүхэндэ үдэрэй забһарлалгын үедэ цехынгээ хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөөнүүдые ба газетэ уншалгануудые үнгэргэдэг заншалтай. Зураг дээрэ: Мария Илькова үдэрэй забһарлалгын үедэ зэд шудхалгын цехын үдэрэй халаанай хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөө үнгэргэжэ байна.

М. Миневэй фото.

Комсомольско эдэбхитэдэй суглаан

Мухаршэбэрэй аймагай комсомольско эдэбхитэдэй суглаан һаяхан болобо. Тэрээн дээрэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй IV пленумэй ба ВЛКСМ-эй обкомой VI пленумэй дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ асуудалаар ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Аносов дэлгэрэнгы элидхэл хэбэ. Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриин дутуу дундануудые ба комсомольско организацинуудай тэдэ эмхи зургаануудтай холбоо барисаа һулатай байһан тухай шүүмжэлэл хэһэн байна. Олохон клубуудай, уншалгын байшангуудай дэргэдэ уранһайханай самодеятельностиин кружогууд оройдоошье хүдэлмэрилнэгүй. Зарим комсомольско организацинууд залуушуулай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулна. Аймсоведэй гүйсэдкомой физкультура ба спортын таһаг залуушуулай дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй.

Суглаан болбол культурно-ниитын, физкультура ба спортын хүдэлмэриие аймагай залуушуулай дунда һайжаруулха тушаа дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан шиидхэбэри гаргаа.

К. Андреев.

Тракторнуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ

Үбэл улам ойротожо, зарим нютагуудта саһан орожо байна. Газарай хүрэхэһөө урид намарай пар хахалалгын түсэбые заабол дүүргэжэ, ерэхэ жэлэй үндэр баян ургасын үндэһэ һуури табиха гээшэ МТС, колхоз бүхэнэй шухалын шухала зорилго мүн.

Гэхэтэй хамта, ороһото культурануудые хойшодоо пар ба намарай пар дээрэ таридаг болохо тушаа парти ба правительствын заабариие зарим колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд тооногүй, тэрээндэ анхаралаа багаар хандуулна. Жэшээнь, Хориин аймагай колхозууд октябриин 10 болотор намарай пар хахалалгын түсэбые оройдоо 58,1 процент гүйсэдхөөд байха юм. Тус аймагай Анаагай сельсоведэй Ждановай нэрэмжэтэ колхоз намарай пар хахалалгые мүнөө хүрэтэр эхилээдүй байһаар. Молотовой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд түсэбөө миил 7—8 процент дүүргэһэ. «Родник», «Дружба», «Красный партизан», «Улаан-Одон», «Путь Сталина», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд намарай пар хахалалгын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулна.

Намарай пар хахалалгын таһалдалда ороһон гол шалтагаан юуб гэхэдэ, дурсагдагша колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд МТС-үүдэй тракторнуудта найдаад лэ, энэ хүдэлмэридэ нэгэшье мори унаа элсүүлээгүй.

Тэрэшэлэн Хориин МТС (директорынь нүхэр Козлов) намарай пар хахалалгын хүдэлмэриие муугаар эмхидхээ. Октябриин 10 болотор түсэбөө миил 35,7 процент дүүргэһэн байна. Тус МТС-эй ... тэлбэрилэгшэд тракторну... хоёр халаанай хүдэлмэри эмх... хээгүй, таряа хуряалга дээрэ ... рэглэгдэдэг тракторнуудые һ... дөө намарай пар хахалалгад... бяагүй байшоо. Гадна, МТС-эй д... ректорые политическэ талаар ... логшо нүхэр Алексеев тракторн... нуудай дунда политическо-ниит... хүдэлмэри ябуулнагүй. Социал... тическэ мүрысөөн эндэ ёһо т... гээр эмхидхэгдэнхэй. Тиимэ... олонхи механизаторнуудай ... габаринуудаа дүүргэдэггүй бай... ниинь гайхалтай бэшэ.

Хориин аймагай зарим ко... хозууд намарай пар хахал... гын удхашанарые хүсэд ойлго... энэ хүдэлмэриие һайнаар эмх... хэһэн, механизаторнуудта һ... услови байгуулһан дээрэһээ ... жалта түйладаг байна. Жэшэ... тус аймагай Үдын сельсове... Кировэй нэрэмжэтэ колхоз на... рай пар хахалалгын түсэбые ... процент, Хасууртайн сельсове... «Победа» колхоз—104. Ди... Илькын сельсоведэй Калининай ... рэмжэтэ, Тарбагатайн сельсове... дэй «Гигант» колхозууд 101—... процент дүүргэнхэй. Энэ юу ... руулнаб гэхэдэ, аймагай бү... колхозууд намарай пар хахал... гые амжалтатайгаар дүүргэхэ ... га боломжотой. Имагтал тэрэ ... га боломжоёо зүбөөр хэрэгл... намарай пар хахалалгада бү... тракторнуудаа табиха хэрэг... байгаа.

Газарай хүрэхэһөө урид нам... пар хахалалгын түсэбые бү... дүүргэхэ гээшэ эндэхи колхо... дай хойшолуулашагүй, шуха... шухала зорилго болоно.

П. Ринчинов.

Һайнаар хүдэлмэрилдэг местком

Улан-Удын ажалшадай депутадуудай Городской Соведэй гүйсэдкомой дэргэдэхи сторожевой харуулай Управлениин местком хадаа эмхидхэлэй ба агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг байна. Эндэ 5—6 һарын турша соо 8 дахин профсоюзна хамтын суглаан ба месткомой 21 заседани үнгэргэгдөө. Тэдээн дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл үргэнөөр хэгдэжэ, асуудалнуудые шиидхэлгэдэ союзай гэшүүд эдэбхитэйгээр хабаададаг байна. Эндэ шухала темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүд ба элидхэлнүүд эмхидхэгдэнэ. Жэшээнь, Управлениин начальник нүхэр Кондранов корейскэ событинууд тухай 2 дахин хөөрэлдөө хээ. Мүн социалистическэ зөөриие нарин нангинаар хараха тухай хөөрэлдөөнүүд хэгдээ.

Нүхэд Пулявский, Степанов, Еланова, Цыпленкова, Батурина гэгшэд албанайнгаа уялгануудые илангаяа һайнаар, үнэн сэхээр бэелүүлдэгэйнгээ түлөө Управлениин зүгһөө баясхаланда хүртөө. Таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгын үедэ союзайнгаа гэшүүдые Заиграйн, Сэлэнгын аймагуудай колхозуудта эльгээжэ, ажалдань туһалалсаһан байна. Хүдэлмэришэн нүхэр Озаров Заиграйн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэрэйнгөө нормые хододоо 300—350 процент дүүргэдэг байгаа.

Ц. Цыдыпов.

Усть-Баргажанда

Усть-Баргажанай хүдэлмэришэнэй поселогтохи предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ба партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай зүблөөн һаяхан боложо, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэбэ.

Эндэхи агитаторнууд поселогые 10—10 айлнуудаар хубаажа абаад, һунгагшадые нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай тухай Дүримүүдтэй ба СССР-эй Конституцитай танилсуулна, мүн уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Усть-Баргажанай загаһанай заводой клуб соо ба Баргажанай леспромхозой байшан соо агитпунктнууд эмхидхэгдэжэ, гоё һайханаар шэмэгдэһэн байха юм.

Һунгалтануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ туһалхын тулада поселково Соведэй хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта гаргагдаа. Загаһанай заводой ба мүн территориальна партийна организацинууд загаһа барилгын бригадануудта коммунистнуудые гаргаһан байна. Леспромхозһоо хэдэн коммунистнууд модо бэлэдхэлэй участогуудта гараа.

Загаһанай заводой агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Квасов агитаторнуудтай семинар үнгэргэжэ, һунгалтанууд тухай Дүримтэй һунгагшадые яажа танилсуулха тухай заабари үгэһэн байна.

Т. Колмаков.

Багшанар—агитаторнууд

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй Президиумүүдэй Указуудай толилогдоһонһоо хойшо Хориин аймагай һунгагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэржэ байна. Мүнөө аймаг соо 502 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Эдээнэй тоодо һургуулиин 130 шахуу багшанар оролсоно.

Томодхогдоһон Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 22 агитаторнууд, тэрэ тоодо долоонжэлэй һургуулиин парторганизациин агитколлективэй 12 багшанар-агитаторнууд һунгагшадые һунгалтанууд тухай Дүримтэй гүнзэгыгөөр танилсуулна.

Тэрэшэлэн Ашангын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ, «III Интернационал», «Родина» ба «Победа» колхозуудай гэшүүдэй дунда хамтадаа 20 гаран багшанар — агитаторнууд агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна.

Г. Цыреторов.

Агитаторай булан нээгдэбэ

М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилэнһээ хойшо ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна. Библиотекын дэргэдэ агитаторай булан нээгдээ. Эндэ «Марксизм-ленинизмын классигууд гүрэн тухай», «Дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын социалистическэ гүрэн» гэһэн темэнүүдээр литературна выставкэнүүд эмхидхэгдэбэ.

Гадна, пропагандистнуудта, агитаторнуудта хэрэглэгдэхэ литература илгагдаһан ба уншагшадта һайшаан дурадхаһан номуудай список табигдаһан байна. Мүн һунгуулиин участогта абаашагдаха нүүдэл библиотекэ бэлэдхэгдээ. Энэ библиотекэнь политическэ, уранһайханай литератураар элбэгээр хангагданхай.

Н. Цыренова.

Һунгалтанууд тухай Дүрим хэблэгдэбэ

Бурят-Монголой Гүрэнэй хэблэл БМАССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүрим брошюраар ба плакатаар бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэжэ гаргаба. Мүн «Бурят Монголой автономно советскэ социалистическэ республикын Конституци (үндэһэн хуули)» ород хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ. Эдэ номууд худалдаанда гаргагдаа.

Республикын аймагуудта намарай пар хахалалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн

1950 оной октябриин 15.

Ээлжээн hуури нь	АЙМАГУУД	Түсэб й дүүргэлтэ (процентээр)
1.	Хэжэнгын	66,2
2.	Хориин	59,2
3.	Кабанскын	55,8
4.	Байкало-Кударын	54,8
5.	Заиграйн	48,5
6.	Тарбагатайн	46,7
7.	Иволгын	45,0
8.	Түнхэнэй	43,6
9.	Курумканай	42,6
10.	Сэлэнгын	41,6
11.	Кударын	40,9
12.	Бичурын	38,8
13.	Прибайкальска	35,9
14.	Зэдын	35,1
15.	Мухаршэбэрэй	34,6
16.	Баргажанай	33,5
17.	Кяхтын	32,8
18.	Закаменай	30,1
19.	Ториин	28,7
20.	Яруунын	21,4

Республикын аймагуудта тэжээл бэлэдхэлэй ябаса ту...

БМАССР-эй хүдөө ажах...

Министерствын мэдээн

1950 оной октябриин 15.

Ээлжээн hуури нь	АЙМАГУУД	Хуряагдаhан үбhэн (процентээр)
1.	Закаменай	102,5
2.	Баргажанай	92,1
3.	Түнхэнэй	76,8
4.	Прибайкальска	71,4
5.	Кабанскын	70,3
6.	Байкало-Кударын	70,0
7.	Бичурын	69,0
8.	Курумканай	68,1
9.	Мухаршэбэрэй	62,6
10.	Заиграйн	61,9
11.	Яруунын	60,2
12.	Хориин	59,8
13.	Ториин	56,4
14.	Хэжэнгын	54,6
15.	Тарбагатайн	54,2
16.	Кяхтын	49,7
17.	Кударын	49,2
18.	Иволгын	47,5
19.	Зэдын	44,7
20.	Сэлэнгын	41,1

БАГША—АГИТАТОР

Һаалишадай дунда гү, али таряанай ток дээрэ хүдэрлиг бэетэй, буржагаршаг хара үһэтэй хүн хододоо шахуу харагдадаг. Ажалайнгаа богонихон забһарлалгын үедэ тэрэниие колхознигууд тойрожо, һонирхолтой хөөрэлдөөн тэдэнэй дунда болодог.

Таряа тушаалгын гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухай нүхэр И. В. Сталинда рапортнуудтай газетэнүүдые тэрэ хүн дэлгэн хөөрэжэ эхилдэг. Колхознигууд хөөрөөнь угаа ехэ анхаралтайгаар шагнадаг. Агитаторһаа харюу абаагүй асуудал гэжэ огто байдаггүй.

Энэ эсэшэ сусашагүй агитатор хэн гээшэб? Энэ хүнэй нэрэ дээрэ хэдэ хэдэн бэшэгүүд ерэдэг. Киев городой багша Сибириин ургамалнуудай үрһэн тушаа асуудаг, Москва городто ажаһуудаг доцент өөрынгөө ниитэ-педагогическа ажал-ябуулга тухай хэлэжэ үгэхыень гуйдаг. Энэ хүндэ колхознигууд элдэб асуудалнуудтайгаар нюураараа ерэжэ хандадаг. Энэ хадаа — Мухаршэбэрэй аймагай Барска эхин һургуулиин багша Ширип Эрдынеевич Эрдынеев мүн.

Хүдөөгэй багшын бүхы хүдэлмэритэй һайнаар танилсахын түлөө тэрэнэй ажалай үдэрые хаража үзэе. Эрдынеевэй ажалай үдэрэй нэгэшье минута хии хооһоор үнгэрдэггүй юм.

Ширип Эрдынеевич энэ жэлдэ хоёрдохи халаанда үхибүүдтэйгээ заняти үнгэргэнэ. Урогуудайнгаа һүүлээр һүниндөө бүри орой болотор үглөөдэрэйнгөө ажалые түсэблэдэг. Учебнигүүд, үхибүүдэй тетрадьнууд энэ үедэ стол дээрэнь олон байдаг.

Үглөөгүүр нүхэр Эрдынеев правленидэ ерэдэг. Тиигээд таряанажалай бригада гү, али малай фермэдэ ерэжэ, ажалай ябасатай танилсадаг, колхознигуудтай хөөрэлдэдэг. Тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүд хүн зоной сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэдэг, ажалай бүри ехэ баатаршалгануудые тээшэ уряалдаг.

Элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдые нүхэр Эрдынеев түсэбэй ёһоор, таһалгаряагүй үнгэргэдэг юм. Тэдээн бүхэндөө тон нарин нигтаар, дүүрэнээр бэлэдхэдэг. Жэшээлхэдэ, нүхэр Сталинай үүсхэлээр баригдажа эхилһэн агуу ехэ барилганууд тухай тэрэ тон һонирхолтой элидхэл бэлэдхээ. «Коммунизмын агуу ехэ барилганууд» гэһэн темээр Ширип Эрдынеевичын элидхэл хэхэ болоходонь гэр соо багтахаар бэшэ олон хүн суглараа.

Сталинградска, Куйбышевска гидроэлектростанцинууд, Главна Туркменскэ канал, Каховско гидроэлектростанци тухай хэдэн олон хүнүүд асуудалнуудые асуугаа. «Улаан Туяа» колхозой ОТФ-е даагша Сультим Чимитов элидхэлшэдэ иигэжэ хандаа:

— Танай һурагша Валя минии басаган гээшэ. Карта дээрэ танай мүнөө хэлэһэн барилгануудай хаана байһаниие тэрээндэ заалгааб. Теэд, электричествээр колхозой газарай яагаад уһалагдахыень ойлгожо ядааб.

—Хэдэн мянган жэл соо амиды амитанай байгаагүй сул гоби газарые яагаад набшатай, сэсэгтэй гоё орон болгохо юм? — гэжэ модошо дархан Данзан Нагмитов асуугаа. Колхозой шофер Жамьянов Волгын уһан замай магистраль хэдэн жэл болоод байхада ямар болохоб гэжэ һонирхобо.

Эдэ ба бусад хэдэн асуудалнуудта нүхэр Эрдынеев тодо һонор харюунуудые үгөө.

Тус темээр гансахан элидхэл хэхэ гээшэ тон бага байба. Ширип Эрдынеев элидхэлээ дабтан хээ. Гадна, колхозой агитаторнууд Санжиев, Замбалов гэгшэдэй темээр хөөрэлдөөнүүдые бэлэдхэхэ ябадалда туһалба.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Указуудай гараһан дары агитколлективэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха зорилго нүхэр Эрдынеев урдаа табяа. Энээнһээ урда тээ үзэгдэдэг дутуу дунда зүйлнүүдые сүм усадхаха хэмжээ-ябуулгануудые хараалба. Үнгэрһэн һунгуулиин кампанинуудай үедэ олоһон дүй дүршэлөө мүнөө бүри ехэ ашаг туһатайгаар хэрэглэн ажаллаха гэжэ нүхэр Эрдынеев эрмэлзэнэ.

Эрдынеевэй хүтэлбэрилдэг агитколлектив 7 агитаторнуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэй өөр өөрынь шадабари Эрдынеевтэ һайн мэдээжэ юм. Тиимэһээ тэдэнэй хүдэлмэри зүбөөр шэглүүлэгдэдэг. Үгэһэн даалгабариинь ямараар дүүргэһэниие шалгалта хадаа агитколлективые хүтэлбэрилэгшын тон шухала уялга гэжэ нүхэр Эрдынеев мэдэдэг юм.

Залуу избач-комсомолец Б. Санжиев колхознигуудтай хөөрэлдөө хэхынгээ урда заримдаа Эрдынеевтэ хандадаг. Яажа хөөрэлдөөгөө эхилхэ, юун дээрэ онсо тогтон хэлэхэ тухай тодорхой заабари нүхэр Эрдынеев үгэдэг.

—Хүн бүхэнэй асуудалда дүүрэнээр харюусаха гээшэ тон шухала,—гэжэ залуу избачые тэрэ һургана.

Заримдаа Санжиев асуудал бүхэндэ харюу үгэжэ шадахагүй байшадаг. Тиигэбэл агитколлективые хүтэлбэрилэгшэдөө хандадаг. Бүри орой һүни болоһоншье һаань, асуудалнуудта харюу бэлдэжэ, Санжиев Эрдынеев хоёрой хамта һуухыень хүнүүд заримдаа харадаг юм. Хэрбээ артелиин ажахыда хабаатай, илангаяа тоо бүридхэл тушаа асуудалай байбал:

— Анханда бухгалтер байһан, мүнөө агитатор Замбаловта энэ асуудалаар хандая. Тэрэ бидэнһээ һайнаар харюу бэлдэжэ шадаха, —гэжэ Эрдынеев хэлэдэг.

Багша—агитатор Эрдынеевэй туһаламжын ашаар комсомолец Б. Санжиев мүнөө нилээд шадабаритай агитатор болоо. Малшадай олонхи асуудалнуудта өөрөө харюусажа шададаг болоо. Санжиевай ажалда туһалдаг эдэбхитэд малшадай дунда олошороо. Жэшээлхэдэ, һаалишан Мыдыгма Занданова шэнэ газетэнүүдэй ерэхые хүлеэжэ байдаг. Газетэнүүдэй ерэмсээрынь түргөөр тараагдаха ябадалые хангадаг.

Дыжидма Дашипылова багшаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа агитационно хүдэлмэриин дүй дүршэлөөр тон бага байгаа. Агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ болбол нүхэр Дашипыловае олониитын хүдэлмэридэ ехэ шадабаритайгаар хабаадуулаа юм. Гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэй хөөрэлдөө үнгэргэхынь түлөө элдэб һонин номуудые тэрээндэ нүхэр Эрдынеев оложо, ямар гэртэброходоо ямар ном уншахыень заажа үгэдэг байгаа. Мүнөө хэрэгтэй номуудые багша Дашипылова өөрөө олодог болоо.

Нэгэтэ иимэ нэгэн ушарал болоһон юм. Колхозница Дашима Дондок Халзанов гэжэ үбгэнэйнгөө архи уудаг тухай агитатортаа хэлэһэн байгаа. Дондогойдо ямар ном абажа, юун тухай хөөрэлдэхээ ошохо ёһотойб гэжэ агитатор Дыжидма Дашипылова Ширип Эрдынеевичтэй зүбшэбэ. Энэ асуудалые нүхэр Эрдынеев нилээд бодожо үзэһэн байгаа. Педагогикын, методикын ба бусад педагогическа литература соо харюу олохогүйт.

...Дондок Халзановайда ерэхэдээ Дашипылова болбол агитатор шэнгеэр бэшэ, юрэ хүршэ хүн шэнгеэр ерээ. Тиигээд советскэ гэр бүлые бэхижүүлхэ тухай хөөрэлдөө хэхэ шалтаг олоһон байгаа. Дондок Халзанов тэрээнһээ хойшо эрид хубилжа эхилээ. Өөрынгөө ажабайдалые олониитэдэ, гэр бүлэдөө туһатай болгохын түлөө оролдоо. Урдань залхуугаар ажалладаг байһан Халзанов мүнөө эрхимүүдэй нэгэн болонхой.

Нүхэр Эрдынеев агитационно... ниитын хүдэлмэриие ябуулха ... раа хэблэгдэмэл ба ханын газет... нүүдые шадабаритайгаар хэрэгл... дэг байна. Колхозой радист Д... док Дашипылов Ширип Эрды... вичын туһаламжаар «Үндэр ур... сын түлөө» гэһэн ханын газет... ба «Бурят-Монголой Үнэн» га... тын селькор болонхой юм. Гад... Дондок Дашипылов хадаа п... вой станда «дайшалхы хууда... гаргалгые эмхидхэдэг болоо.

Ханын газетэ ба «дайша... хуудаһануудые» зүбөөр хэрэгл... партийна организациин секрет... нүхэр Ширип Эрдынеевич Эр... неев колхозой ажахын амжал... туйлаха ябадалда бага бэшээр ... лөөлдэг байна. Шүүмжэлэ... статья бүхэн үйлэдбэриин з... нүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэд... Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые оло... дунда нэбтэрүүлхын түлөө се... корнууд оролдодог.

Ширип Эрдынеевич—Мухарш... бэрэй аймаг соо эгээл хүндэт... хүнүүдэй нэгэн. Колхозой комм... нистнуудые хүтэлбэрилхэ, аги... торнуудые зүб замаар дахуу... һургуулида багшалха—эдэ бүг... нилээд хүшэр ба харюусалгат... ажал мүн. Гэбэшье, нүхэр Эрд... неев хэзээдэ амжалтануудые т... ладаг байна. Амжалтануудай... нэгэн нүхэсэл юуб гэхэдэ, тэрэ ... даа саг үргэлжэ өөрөө һуралса... Колхозой политһургуулиие хүт... бэрилхэ зуураа политическэ ... юрэнхы эрдэмээ саг үргэлжэ д... шэлүүлнэ.

Мүнөө нүхэр Эрдынеев һунгуу... лиин кампанида эдэбхитэйгээр ... баадалсажа оробо

О. ЧИМИТОВ.

Племенной моридые харалгаар аймаг хоорондын выставкэ

(БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр А. БАЛДАЕЬТАЙ хөөрэлдөөн)

Байгша оной октябриин 29-дэ Мухаршэбэрэй ба Тарбагатайн аймагуудай колхозуудай племенной моридой аймаг хоорондын выставкэ болохонь.

Манай редакци выставкын түлөөлэгшэ, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр А. Н. Балдаевта хандажа, тус выставкын зорилго тухай хөөрэжэ үгыые хүсэбэ. Нүхэр Балдаев манай корреспондентдэ иигэжэ мэдүүлээ: — Колхозуудта, совхозуудта ба мори үсхэбэрилгын заводуудта моринажалые 1950—1951 онуудта хүгжөөлгэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1949 оной октябриин 15-най тогтоолой үндэһөөр племенной моридой выставкэ манай республикын аймагуудай нютаг бүхэндэ үнгэргэгдэхэ ёһотой.

Манай республика дотор мориной үсхэбэрилгэ гол түлэб Мухаршэбэрэй ба Тарбагатайн аймагуудта эрхилэгдэдэг тула энэ хоёр дурсагдагша аймагуудай колхозуудай племенной моридой аймаг хоорондын харалгые үнгэргэхэ гэжэ шиидэгдээ.

Тус выставкэ болбол колхозуудай ба мори үсхэбэрилгын ажахынуудай моридой үүлтэрые һайжаруулха, племенной моринажал хүгжөөхэ, эрхим моридые элирүүлхэ, мори үсхэбэрилгын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүридхэхэ ба хүдэлмэринүүдтэ сэгнэлтэ үгэхын түлөө үнгэргэгдэхэнь.

Мухаршэбэрэй ба Тарбагатайн аймагуудай колхозууд тус выставкые зүбөөр ойлгожо, выставкэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэрие үргэнөөр ябуулаа. Жэшээнь, Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ томо ажахытай болоһон колхозой гэшүүд тус выставкын эхилтэр хүдөө ажахын хүдэлмэрие сүм дүүргэхын, малаа дулаан байраар хүсэд хангахын тула социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн ажаллажа байна.

Выставкэдэ 200 гаран колхозни-гууд ерэхэ юм. Колхознигууд тус выставкэдэ племенной 30 эрхим моридые, адли зүһэтэй гурба-гурба мориной 4 зэргэшээ бэлэдхэжэ байна. Тиихэдэ, хоёр аймагуудай колхозууд гурба-гурба мориной 20 зэргэшээ, таба-таба мориной хэдэн зэргэшээ, мүн гүйхэ, харайха, хүндэ ашаа зүдхэхэ ба хаалтануудые гаталха 30 моридые асархаар бэлэдхэжэ байна.

Мори үсхэбэрилгын 50 түрүүшүүл ба племенной 110 толгой морид выставкэдэ хабаадаха гэжэ выставкомоор баталагдаба. Выставкэдэ хабаадагшадые шэлэлгэ үргэлжэлһээр.

Выставкын үедэ колхозно худалдаа наймаан эмхидхэгдэжэ, колхозууд хүдөө ажахын продуктнуудтай ларёгуудые нээхэ юм. Выставкэ үглөөнэй 10 часһаа хүнгэн ба хүндэ ашаа зүдхэдэг моридые харалгаар эхилжэ, һүүлээрнь тренпунктын харгыгаар ородой тройконууд гүйлгэлдэн гараха байна. Тэрэнэй һүүлдэ ашаа шэрэлгэ ба моридой хурданиие туршалга үнгэргэгдэхэ юм. Эдэ туршалгануудай дүн гаргагдаһанай һүүлээр мори үсхэбэрилгын түрүүшүүлэй зүблөөн болохо байна.

Үнгэргэгдэхээе байгаа выставкэ түйлай ехэ удхашанартай. Колхозууд ба мори үсхэбэрилгын ажахынууд энэ жэлдэ һайн амжалтануудые түйлаа. Үнгэрһэн 9 һара соо моридой тоо толгой 9,2 процентээр ургаа, 100 гүүнһээ унага абалга 54,5 процент хүрөө, тэрэшэлэн моридой үүлтэрые һайжаруулга нилээд дээшэлээ.

Энэ выставкэ болбол мори үсхэбэрилгые улам хүгжөөхэ хэрэгтэнь республикын колхозуудта һайн жэшээ харуулха байна.

Малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхэнэ

Баргажанай аймагай Уланай районой Сталинай ба Ленинэй нэрэмжэтэ артельнүүдтэ малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдажа байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо зоотехническэ бариланууд огто хэгдэнэгүй. Гэхэтэй хамта, фермэнүүдтэнь малай байранууд ба малшадай байха гэрнүүд нилээд олон хэрэгтэй. Гурбан дархашуулһаа бүридэһэн барилгын бригада бии аад, хүдэлмэрилжэ үшөө эхилээдүй. Тус колхоз малай тэжээл бэлэдхэлгын түсэбые дүүргээдүй мүртөө энэ хүдэлмэриие үни хада болюулжархёо.

Гадна, тус колхоздо хүдөө ажахын артелиин Устав эбдэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд МВД-гэй участково инспектор нүхэр Арсентьев ба багша Черемисинов гэгшэдтэ колхозой сабшалан дээрэһээ үбһэ сабшуулһан байха юм.

Мүн тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандана. Малай байрануудай ба малшадай байха гэрнүүдэй заһабарилгые мүнөө хүрэтэр эхилээдүй.

Үнгэрхэдөө дурсагдагша колхозуудай малшад закаменайхидай үүсхэлые хүсэд мэдэхэгүй юм. Энэ үүсхэлые малшадай халууна̄ар дэмжэжэ, малдаа садхалан ба дулаан үбэлжэлгэ байгуулха ябадал хангахын түлөө эдэ колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд оролдоогүй.

А. Баргузинский.

ҺУРАГШАД ПОЛИ ДЭЭРЭ

Бичурын аймагай һургуулинуудай һурагшад колхозуудай поли дээрэ гаража, хураалгын хүдэлмэридэ ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Старо-Ключевскойн эхин һургуулиин ба Буйска долоонжэлэй һургуулиин һурагшад Молотовой нэрэмжэтэ ба «Заря коммунизма» колхозуудта гаража, огородой ургаса хуряагаа. Тэдэнэр 8 гектар хартаабха малтажа, колхозой складта оруулһан байна.

Ф. Стоянов.

ПРЕДМЕТНЭ КРУЖОГУУД ЭМХИДХЭГДЭЭ

Улан-Удын бурят дунда һургуулиин дирекци һурагшадайнгаа үзэжэ байһан предмедүүдээ гүнзэгыгөөр шудалалгада туһалхын тула предметнэ кружогуудые эмхидхэбэ. Тэндэ изокружок, «эдир литератор», «эдир географ», «математик», «физик», «историк» гэһэн кружогууд, мүн фотокружок хүдэлмэрилнэ. С. Дондупов.

АЙМАГУУДТА ЭЛЬГЭЭГДЭХЭ ЭД БАРААН

Бурмонкоопсоюзай районхоорондын худалдаа наймаанай базада эд бараан үдэр бүри ерэжэ байна. Һаяхан 45 тонно ногоон сай, 14 тонно плиточнэ, 10 тонно байхова сай, эрэшүүлэй костюмууд ба бусад үргэн хэрэглэлэй эд бараан элбэгээр ерэһэн байна. Базада ороһон эдэ эд бараанууд мүнөө аймагуудай потребсоюзуудта худалдаа наймаанда гаргагдахаар эльгээгдэжэ байна. Д. Колмаков.

СЕЛЬЭЛЕКТРОДО

Һүүлэй үедэ Бурят-Монголой сельэлектрын конторо республикын колхозуудые электрификацилха ба барилгын хүдэлмэринүүдые механизацилха түхеэрэлгэнүүдые абажа байна. Мүнөө Сельэлектрын базада модо хюрөөдэлгын рамануд, насосууд, локомобильнуудай транспортёрнууд ба дизельнүүд абтагдаад байна.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой мостпоездо хүдэлмэрилдэг электрогагнуурша̄н-стахановец Хасан Кутуев гэгшэ Октябриин 33-дахи жэлэй ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, халаан бүхэнэйнгөө нормые 200 процент дүүргэнэ. Зураг дээрэ: стахановец Кутуев электрогагнуури хэжэ байна.

В. Муллерай фото.

Москвада болохо бурят-монголой литературын Вечертэ

Цэдэн ГАЛСАНОВ

Байкалай үмэнэхи наран доро

НЭГЭДЭХИ БҮЛЭГ*)

3. ХОЁР БАСАГАДАЙ ХӨӨРӨӨН

—...Нютагай түмэр замһаа холо гү? Гоё газар гү? — гээд мүнөөхи матрос эжэлүүдгүй Рыгзыма Калина хоёрой хажууда ошоодхино.

Борис Матханов купе сооһоошье гарахаяа болёод, үүдэнэй шолоохойгоор хялам-хялам харана. Нэгэ һууна, нэгэ бодоно. Ном уншаха гээд, хэдэн удаа дахижа, ядана.

Байкалые тойроһон замай олон тоннельнүүд угайдхаһаа эхилжэ, үе үе вагон соо хабхар болоходо, Матхановай досоо бүри харалжа, һанаа алдана. Хэды тоннель бэ, тэды дахин һанаа алдахань гээшэ ха.

Хоёр басагадта юуштэйб тэдэ! Матрос хүбүүнэй урда нэрээ хухархагүй гэжэ эрид шиидэһэн Рыгзымань Борисай бүтүү жүтөөндэ дураа гутажа, Номгон далайн матросой абаашатайхан асуудалда сортоотойгоор харюусана.

„Байкалай үмэнэхи наранай хурса гэрэл үбэл зунгүй элбэг дэлбэгээр ялабхин байдагые мэдэхэ гүт?! Ай даа, Байкалай үмэнэхи наран! Манай эндэ наранай гэрэл угаа элбэг.

Үбэлэй үүр хяраанаар хярмаг саһан унажа, үсхэн манан хүшэгэтэжэ, дүшэ—табин градусай янгинама жабар яһанай хуудаһаар үлеэжэ, уняар тооһо татан эмээршэлжэ байг,—үни тиигэжэ хүхидэггүй. Уданшьегүй тэнгэриин хүшэгэ үргэн тээшээ нээрэжэ, үбэлэй наранай даамгай элшэ соо минии нютаг—Байкалай үмэнэхи тала майланууд умбан тамаржа захалдаг. Тиихэдэнь табин градусай хүйтэн дошхорбошье һаа, наранай жолоодо татуулжа номгордог, лыжээр хадаһаа хиидэжэ яба гэмээр элүүр тунга болодог.

Мэнэ һаяхан саһан шуурган гани гай татажа байна гэхэлээршни, гурбан хоног үнгэрһэн шэнги: тэрэ бэеэрээ Байкалай үмэнэхи наран үргэнөөр энеэн гаража ерэдэг.

Зунай сагые хэлээдшье ялайб. Эли юм бээз. Ая гангын хангалтаад, алтан гургалдайн шэнгэн аялгын зэдэлхэлээр, наран хаагуураа ха һэм.

Гоё даа минии нютаг! Город гээшэ гү, деревни гү — илгаруулхагүйт.

—Та Байкалай үмэнэхи наранай элшэдэ мүлюулжэ иимэ һайхан шарайтай болоо ха ят?—гээд матрос хүбүүн аяг зангаа хүдэлдэн байба.

— Тиигэжэшье болоо, — гэжэ Рыгзыма Калина тээшээ эрьежэ эмнигхэс гээд, зорёолхон дуугарба.

—Энэ Та, Номгон далайн мананда утуулжа, нүрөөтэй болоо гээшэ ха ят?—Рыгзыма бүри ёгтолон татажа, матрос хүбүүнэй өөрэйнь асуудалда тааруулан һагад асууба.

—Тон зүб. Теэд танай нютагта ерэжэ, Байкалай үмэнэхи наранһаатнай хубаалдалсаа һаамни юун гэхэ байнат? — матрос бэлэ һаяар һалахаар бэшэ байна.

«Һайзагай юм ши» гэжэ досоогоо һанаадшье орхихонь тэрэ, купейн үүдээр Матханов бултайн гаража ерэбэ. Матхановые харахадаа, Рыгзыма арай мэдэг улайн татабашье, матрос хүбүүндэ:

—Яһала болохо гэхэ байнаб,—гэжэ наадантаяа худхаадхино. Тиигээд Калинатаяа хахинаса энеэлдэбэд.

Энэ хөөрэлдөөн саашаа бүри гүнзэгыршэнэ аа гү гэжэ һэргылһэн Борис Матханов гансаардахадаа, Цыдыбэй хажууда ошоно. Цыдыб ехэ сүлөөгүй, хоёр басагадтай тэрэ матросой хөөрэлдэхые шагнажа байтараа, Матхановай ерэхэдэ «харыш, һайхашаагыш тэрэ гурбые» гэһэн тэмдэг толгойгоо тэдээн тээшэ хазагад гүүлэн үгэбэ.

Матханов хашарһан шэнгеэр, гараараа эрид һэбин зангажархёод, вагоной сонходо няалдана. Нюдэнэйнь үмэнэ Байкал далайн барагдашагүй һайхан байгаали дэрбэлзэн хойно-хойноһоо үлхөөтэй шэнгеэр гарана. Хабсагай шулуун бүреэдэһэтэй намарай Байкал уураа хүрэжэ захалхань ха; долгин уршалаануд номин нюуртань олошоржол байна. Хараһаар байтарнь тэнгэри барайжа, харалган һалхин хадаһаа бууба хэбэртэй: эндэхиин эзэгүй дошхон «сарма» һалхин юумэеэ үзүүлхэеэ забдаба.

Уданшьегүй, тэнгэреэр хаанахана тараһан аадарай хара үүлые хэн нэгэнэй хаман асаржа обоолоод, Байкал дээгүүр сухалтайгаар сасажархиһан шэнги: гансата шэрбэмэ хүйтэн бороо вагоной сонхо һабардан маажаба.

—Хубаа! Энэшни юун бооходдой гээшэб, аһалдаад һалахаяа болёол...—гэжэ матрос хүбүүндэ жүтөөрхэн, Борис Матханов шүдэнэйнгөө забһараар дуугарба.

— Ши юрэдөө хүбаа гэхээ алдыш, хүбаа! Иигэжэ «бооходдой хаража» байһаар, оройдоошье хооһон һалашхошнил. Бил һаа, хажуудань ошоод Рыгзымае һугадаад лэ абажа ерэхэ һэм, — гэжэ Цыдыб тэрээнээ наадалан шоглобо.

—Ши юрэ Калинаяа ойроншье ошожо үзөө юмыш...—гэжэрхёод, ураа багтаажа ядаһан Борис купе худараа орошоно. Цыдыб «һэ!» гэжэ барагар хара болоод, үгэшье хэлэжэ үрдибэгүй.

Цыдыбэй гэдэргээ эрьеэд орхихын хирэндэ Калина бүри халашоод, наһаараа Байкалые шэнжэлжэ байһан эрдэмтэнэй лекци уншаһан шэнги хөөрэжэл—хөөрэжэл байба. Үшөө нэгэ хэды офицернүүд тэрэниие тойрожо, гайхашаа баран шагнанад.

Аадарай хэдыдээшье болиһыень бү мэдэ, харан гэхэдэ, — Байкал дээгүүр һолонго дугаагтан байба.

Калиные мүнөө харахада яагаа һайхан болошоод байна гээшэб?! Шаргал зээрдэ үһэниинь толо сохин, вагоной сонхоор нэбтэрһэн һолонгын гэрэлдэ нюурынь үнгэтэн ягаарна. Хурһахан хурса нюдэдынь ухаан бодолдоо баригдажа уйтахануд болоһон шэнги, урихана̄ар хайшаашьеб сонхоор холые харана. Сээжэ хүхыень тобойсо шүүрһэн харгын ситец плати эндэ тэндэ эбхэлээтэнэ.

А, Рыгзымае харыт! Борис Матханов энээхэн үедэ дахин Рыгзымае хараа һаа, аягүй гэжэ гоёожо байнгүй, матрос хүбүүнэй хажууһаань мулта татан абаха һэн ха. Теэд Цыдыб досоогоо халта энеэн: «Байкал дээгүүр үрмэ гүйлгэжэ байхынь харыт» гэжэ ёгторхоно.

Энэ үедэ Цыдыбэй досоо нэгэ жэгтэй, ойлгогдохоор бэшэ сэдьхэл түрөөд орхино хэбэртэй. Һанаан ссонь юундэшьеб Калина орооод лэ гарана, ороод лэ гарана... Энэ матрос шэнги үсэд байха хэрэгтэй гэжэ һанан сасуу, бэеһээ эшэһэн шэнги баһа нэгэ жэгтэй болоно.

—...Хашараагүйһаатнай, би нэгэ үльгэр домог хөөрэжэ үгэһүү. Үтөөбэймни үльгэршэ хүн юм һэн: багадаа хони адуулжа ябахадаа дуулаһан хүм,—гэжэ Рыгзымагай хэлээд орхихые эб элихэн дуулаба.

—Хөөрыт, хөөрыт.

—Хашаржа болохо аал?!.

—Наһан соогоошье шагнажа байһайб гэхээр лэ! — гэлдэжэ дарья табилдана.

—Байкал тухай олон үльгэр-домогууд, олон дуунууд эртэ орой зохёогдоһон юм гэлсэдэг. Теэд минии үтөөбэй өөрөө зохёогоо юм гү, али хүнһөө дуулаа юм гү,—нагэ иимэ домог ехэ дуратай зугаалагша һэн,—гээд Рыгзыма эхи татаба.

...Урдын урда сагта һэн. Эртын эртэ үедэ һэн. Буурал үбгэн Байкал барга мунхаг заншалда баригдан хашагдан, үлэн хооһон, үлбэр үбшэндэ нэрбэгдэжэ, зүүнэй хаашуулда нэрбүүлжэ, хюдуулжа, зүдэрүү байдалда байһан гэхэ. Хойноһоо, Ольхон олтироһоо, сэмнаһан собхороһон «сарма» һалхин бөөлэжэ жэгэндээржэ, хэсэ зүхалеэр һүрдүүлхэ. Зүүн урдаһаань баршаг уршагта «баргузин» һалхин ламатажа, тарим гүрэмөөр тамалха. Гансал баруун-хойноһоо һэбшээлһэн «култук» Байкал-үбгэниие аршаанаар угааһан шэнги һэргээдэг, уур сухалыень тараажа, ухаан бодолыень гүйлгэдэг, бузар байдалһаа мултарха замыень заадаг һэн ха.

Үбгэн Байкал үри хүүгэдээр үнэр элбэг. Сэлэнгэ түрүүтэй гурбан зуун гушан гурбан задарюун хүбүүдтэй, Ангара гэжэ арюун сэсэн ганса басагатай. Һара нараар толотон байдаг һайхан шарайтай, номин торгон тэрлигтэй, алтан шулуун зүүдхэлтэй, хододоо түргэн аад, уран ольһотой. Үбгэн баабайдаа, үргэн нютагтаа басаганай халуун дураар дүүрэнхэй һэн.

Нэгэтэ, Сэлэнгэ—баатар түрүүтэй гурбан зуун гушан гурбан хүбүүдынь түрэл орондонь добтолон ороһон хариин хархис хаанай урдаһаа тулалдажа байха үедэ Ангара-дүүхэй бодолго ехээр болобо, шэбшэлгэ ехээр шэбшэбэ: Эхэ түрэл нютагтаа энхэ амгалан байдал хэтэ мүнхэ сагта яажа олгохо гээшэб?

Тиигэжэ байха хирэндэнь, хүн шубууд, зүүнэй зүүн зүгһөө ерэжэ, гунигтай дуугаар гангиналдана; газар нютагыемнай галзуу хаан тоножо дээрмэдэжэ байна, арюун һайхан Ангара-дүүхэйе хүсөөр абаашаха һанаатай ябана гэбэ. Ангара-дүүхэй алаг эреэн нюдэнһөө аяга-аягаар гоожуулан, үбгэн баабайнгаа үбэртэ дуулан хайлан һууна ха.

Гэнтэ буурал үбгэн баабайнь баруун ээм дээрэнь хоёр сагаахан чайка шубууд амаржа һуугаад хөөрэлдэнэд.

— Ямар ехэ хүсэтэй баатар гээшэб! — гэнэ нэгэнииинь.

—Ой-ё-ёо... Ямар сэбэрхэн, дорюун хүбүүн гээшэб!—гэнэ нүгөөдэнь.

—Үбгэн Байкалда зууршалхамнай гү?—гэжэ нэгэнииинь шэбэнэн татажа хэлэбэ.

—Тиигээ. Тиигээд өөһэдөө жэл бүри ошожо, уургайлан үндэгэлэн жаргахабди...—гэжэ шиидэбэд.

Шиидэһэн бэеэрээ жэгүүрхэнээ һэбижэ, ниидэхэншье тэрэ, Ангарадүүхэй алтан альгандаа шүүрэн хоюулайень барижархиба.

—Хэлэгтыл даа, хөөрхы чайканууд, хаана ямар баатар бии гэнэбта?

—Ангара-хээтэй, хэшээгты. Аяар хойто зүгтэ айхабтар ехэ хүсэтэй, арюун тэнюун сэдьхэлтэй, аглаг һайхан шарайтай Енисэй-баатар ажаһуужа байнал, — гэжэ хоёр чайканууд эбдүүсэн байжа зугаалбад.

Ангара-дүүхэй тэдээндэ баясхалан хүргөөд, «Энээниие тэрэ хүбүүндэ абаашажа» үгэгты гэжэ баруун гарайнгаа алтан бэһэлиг барюулжа табиба.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Ангара-дүүхэйн зүрхэнһөө Енисей-баатар гарахаяа болибо, үдэр һүниие үзүүлхэеэ болибо. Хойто жэлынь хоёр чайканууд дахин айлшалжа ерэбэ. Тиихэдээ Енисей-хүбүүнһээ амар мэндэ ба алтан захяа асарбад.

Нэгэтэ үдэшэлэн, Енисейн зүгтэ наранай арюунда орожо, мянган утаһан гэрэлэй сасаран байха үедэ, Ангара-дүүхэй үбгэн баабайдаа хэлэбэ:

—Харата шара хаанай хатуу бузар һабарта оронхаар хойто зүгэй хурдан бодолто Енисейдэ һайн дурааргаа хадамда гарахамни.

—Ши иихэдээ юугээ хэлэбэ гээшэбши? Үбгэ наһан болоһон баабайгаа үрэбхир могойн аманда хаяад арилхашни гээшэ гү? — гэжэ үбгэн Байкал уур сухал болобо.

Энэ хөөрэлдөө дуулаһан баяд ноёд хүсөө нэгэдэжэ Байкал далайе зулгаан салгидхажа байба.

Тэсэжэ ядаһан Ангара-дүүхэй тэрэ хоорондо хамаг хүсэеэ хам суглуулжа ерээд, хайрата баабайдаа хаахирба:

—Түрэл минии баабай! Түрэл минии нютаг! Хариин хаанай һабарһаа хэтэ мүнхэдөө мултархын тула, ханилсан ганса Енисейдэ ошохом. Енисей-баатар ерэжэ, нютагтамнай ажабайдал, ажана һуудал бодхоохо, хариин хоротониие хамха сохихо!

Иигэжэ хэлэмсээрнь, газар тэнгэри гал сахилгаагаар зуралзажа, Ангара-басаган агаарай электрическэ хүсэндэ хүсэ нэмэжэ, урда уулаһаа даб гэжэ, хойто хабсагайгаа нэшэн сумэлбэ. Хоёр алхам харайн гэтэрнь хойноһоонь «сарма» һалхилан бөөлэн ерэжэ, хадын шэнээн хабсагай шулуу харгы дээрэнь хаяжархиба. Энэншье һаад болоожо үгөөгүй.

Ангара-дүүхэй тэрэ шулуу тойрон харайжа гараад сэхэ Енисей-хүбүүнэй үбэр дээрэ буушаба. Енисей-баатар ехэтэ баярлажа, Ангара-дүүхэйгээр нүхэрые хээд, Бурят дайда, Байкал далайе зүүнэй хэрзэгы хаашуулай гарһаа аршалан абаа гэдэг...

—О, ямар һайхан үльгэр гээшэб!

—Ямар ехэ гүнзэгы удхатай гээшэб! — гэлдэжэ, тэрэ матрос хүбүүн ба хэдэн советскэ офицернүүд Рыгзымагай гарыень адхан, баяраа мэдүүлнэд.

Абяагүй шагнажа байһан Цыдыб Иринчеев бэеэ барингүй гүйжэ ерээд:

—Эгээл энээн шэнгеэр манай бурят-монгол арад зон агууехэ ород арадай халуун анхарал доро хариин дээрмэдэлгэһээ аршалагдаһан түүхэтэй юм!—гэбэ.

Москва—Владивосток гэжэ экспрессэй тээжэ ябаһан хүнүүдээ бултыень таниһан юумэдли, томоотойгоор ябадалаа улам аалидхаһаар Улан-Удэ хүрэжэ ерэбэ.

Байкалай үмэнэхи наран шара набшын халуугаар үшөөл шаража байгаа һэн.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь манай газетын 1об. 190 ба 193-дахи номернуудта.

ӨӨҺЭДӨӨ ҺУРАҺАН УРАНЗУРААШАДТА ТУҺАЛХА

Ц. САМПИЛОВ,
арадай уранзураашa,
СССР-эй Верховно Соведэй депутат

Агууехэ Октябрьска революциин ашаар дүүрэн эрхэ сүлөөтэй болоһон советскэ арадай искусство гайхамшагтай түргэнөөр хүгжэжэ байна. Олонациональна арадай зон бэлиг үдэрһөө үдэртэ һалбаран мандана.

Большевистскэ парти, советскэ правительство хадаа уранһайханай самодеятельностиин хаа хаанагүй хүгжэхэ дүүрэн услови бии болгоо. Гурэн болбол искусствын хүгжэлтэдэ зорюулан жэл ерэхэ бүри улам ехэ мүнгэн зөөри гаргана. Хирэ хирэ болоод лэ үнгэрдэг уранһайханай самодеятельностиин харалганууд болбол арадай зоной дундаһаа бэлиг шадабаритай уранзураашадые, артистнүүдые, дуушадые, хүгжэмшэдые элирүүлэн гаргана. Тэдэнэртэ саашадаа ургаха арга боломжонууд олгогдоно.

Манай республикын ажалшадай дундаһаа, уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд сооһоо олон бэлигтэй олон хүнүүд ургажа гарба. Энэ статья соогоо ямаршье тусхай һургуулигүй аад, өөһэдөө һураһан уранзураашад тухай хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Тэдэнэрэй заримань уранзураашад-профессионалнуудтай хамта нилээд амжалтатайгаар ажаллана.

БМАССР-эй уранзураашадай Союзай харюусалгата секретарь Тимофей Аврамович Рудь нилээд олон картинануудые, пейзажуудые баһа ехэ шадабаритайгаар зураһан байна. Нүхэр Рудь удхынгаа гараар һайн ба бодото ажабайдалһаа абтаһан зурагуудые зурадаг бэлэһоор үнинэй. Уранзурааша А. Гергесов портредүүд ба пейзажуудые баһал һайнаар зурадаг.

Пейзажуудые болон натюрморт зураха талаар уранзурааша С. Чеботарев онсо шадабаритай байһанаа харуулна. Уранзураашад Д. Батуров, В. Сохан, К. Рябов, П. Аносов ба бусад муу бэшээр зурана. Тэдэнэр уранзуралгын студида һуралсадаг, классна даалгабаринуудаа нилээд һайнаар дүүргэдэг байна.

Тэдэнэрэй зурагуудынь нэн түрүүндэ манай Бурят-Монгол республикын ажабайдалда зорюулагданхай. Тэдэнэр паровозо-вагонно завод, шэлэй завод болон бусад промышленна предприятинуудай шэн габьяата ажабайдалые харуулхые оролдонод. Малажал, тарияанажал тухайда хэдэ хэдэн картинанууд бии. Алдарта Байкал далай, тэрээнэй оршон тойроной үндэр орьёл хаданууд, тэдэнэй хабшал соогуур урдаһан гол горход уранзурааша бүхэндэ угаа баян бодото материал үгэнэ. Уранзураашад—өөһэдөө һураашад эдэ бүгэдые уран гоёор, үнэн зүбөөр зураглан харуулхын түлөө оролдоно, оролдохошье байна.

Арадай гүн дундаһаа урган гараһан бэлигтэнэй тоодо мүнгэшэдархан нүхэр Ц. Намжилон оролсоно. Тэрэнэй хэһэн хүдэлмэринүүд угаа һонирхолтой. Мүнгөөр хутага, гааһануудые һиилэн хэхэдээ нүхэр Намжилон тон ехэ шадабаритай. Һиилүүртэй мүнгэн бүһые—манай агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинда эльгээһэн бэлэгые нүхэр Намжилон бүтээгээ юм. Тэрэнь мүнөө Москвада, революциин музейдэ, нүхэр Сталинда үгтэһэн бэлэгүүдэй таһагта байна.

Республикымнай аймагуудта мүнгэн дээрэ һиилэлгые шудалһан мастернууд олон. Жэшээлхэдэ, Закаменда—мастер Тубчинов хүбүүнтэеэ, Зэдын аймагта—Чагдуров ба бусад.

Гэхэтэй хамта, тэдэнэртэ зохистой туһаламжа үшөөл үзүүлэгдэнэгүй. Илангаяа культурна организацинууд (арадай творчествын байшан, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд) тэдэниие анхардаггүй байһаар. Колхозуудта, фабрика, заводуудта ажалладаг ба шабараар, шулуугаар, модоор элдэб уран гоё зүйлнүүдые бүтээдэг хүнүүд БМАССР-эй уранзохёолшодой Союзай зүгһөө ёһотой һайн туһаламжа абанагүй.

Минии һанахада тэдэ бэлигтэ хүнүүдтэ элдэб захилнуудые хэхэ, заабаринуудые үгэхэ шухала байна. Тиихэтэеэ хамта ажалдаа хэрэглэхынь түлөө элдэб хэрэгсэлнүүдээр тэдэниие хангаха ёһотойбди. Мүн бүтээһэн юумэнүүдыень тарааха, худалдаха талаар шухала хэмжээнүүдые абаха шухала.

Арадай бэлиг шадабариие али болохоор хүгжөөхэ гээшэ гансахан тусхайта организацинуудай хэрэг бэшэ гээшэ. Энэ талаар партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско организацинууд нилээд ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Тус организацинуудай туһаламжаар бидэнэр формоороо национальна, удхаараа социалистическэ искусствые улам саашаданъ, бүри ехээр хүгжөөхэ ёһотойбди.

Племенной хэрэгые муугаар эмхидхэнэ

Племенной мал үсхэбэрилхэ хэрэг Закаменай аймагай колхозуудта орхигдонги асуудал болонхой. Тиимэ дээрэһээ малай ашаг шэмэ айхабтар бага. Һүүлэй хэдэн жэлэй турша соо һаамхай үнеэн бүриһөө жэл бүри дунда зэргээр 300 — 400 литр һүн һаагдаһан байна. Мяхаяай бэлэдхэлдэ оруулһан нэгэ толгой эбэртэ бодо мал 2 — 2,5 центнер амидын шэгнүүртэй байдаг. Нэгэ хонинһоо килограммһаа дээшэ нооһон абтадаггүй.

Малажалһаа иимэ бага ашаг шэмэ абтадаг байхадань аймагай хүдөө ажахын таһаг племенной мал үсхэбэрилжэ, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандана, племенной хэрэгые эмхидхэнэгүй. Гэхэтэй хамта, аймагай зарим колхозуудта племенной мал һала бии. Теэд, тэдэниие үсхэбэрилхын түлөө ямаршье хүдэлмэри хэгдэдэггүй дээрэһээнь эдэнь нютагай үүлтэрэй малтай тон адли ашаг шэмэ үгэжэ байдаг.

Танай аймаг соо племенной фермэнүүд хэр олон бэ гэжэ асуухада, хүдөө ажахын таһагай ахалагша зоотехник нүхэр Цыренов «Большевик» ба «Майн 1» колхозуудта иимэ фермэнүүд бии» гэжэ харюусана. Теэд, «Большевик» колхозой племенной гуртые хаража үзэхэдэ иимэ байба: Тус колхоз 1942 ондо 24 толгой племенной эбэртэ бодо мал асарһан байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо 8 жэл үнгэрөө. Энэ болзор соо метизацилгые һайнаар хээд, зоотехническэ заабариин ёһоор тэжээгээ хадань, эдэ малнуудһаа племенной малай фермэнүүд бүридхэгдэхэ байгаа. Теэд иимэ хүдэлмэри хэгдээгүй байшоо. Мүнөө тус гүүртэ миил 50 толгой иимэ малтай болонхой. Тэдэнэйнь 16-ниинь үнеэд, гурбаниинь буханууд. Тиин нэгэ һаамхай үнеэнһээнь жэл соогоо оройдоо 500 литр һүн һаагдана. Иимэ байдал имагтал харууһанай муугһаа тохёолдоо. Тус гүүртэдэ племенной малай тоо бүридхэл ёһо тэдыгээр табигданхай. Тиимэһээ һаалишан Цырен Будаева 13 үнеэдтэй аад, хэдынь һайн үүлтэрэйб гэжэ мэдэхэгүй байһаниинь гайхалтай бэшэ. Гадна, малай уг үүлтэрэй намтар ба орооной реестр тэндэ байдаггүй. Мүнөө энэ гүүртэ үбэлэй байрада оронхой. Гэбэшье, байрань муу, эбдэрхэй, оройгүй нэгэ далһаа бэшэ юумэ үгы. Тугалай типовой байра бариха гэжэ колхозой правлени хараалһан аад, тэрэнь мүнөө хүрэтэр баригдаагүй байһаар.

Малаа тобир тарганаар ондо оруулха ябадал бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлээр хангагдаһанһаа нилээд дулдыдадаг гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз үбһэ тэжээлээр дутаһан дээрэһээ малаа турааһан ба зуугаад толгой малаа үхүүлһэн байха юм. Теэд энэ алдууһаа һургаал абаагүй, тэрэнээ дахяад дабтажа, мүнөө жэлдэ тэжээл бэлэдхэлые таһалдуулаа. Эсэстэ тэжээл бэлэдхэлгын түсэбые үшөө дүүргээдүй байбашье, колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Мункуев) энэ хүдэлмэриие эртэ болюулжархиһан байна. Гадна, фермые даагша нүхэр Лубсанов зунай ба намарай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэхын түлөө оролдоогүй, тиимэһээ малнуудынь үшөөл муу шадалтай байха юм. Гүрэндэ тушаахаяа бэлэдхэлэй газарта абаашаһан 62 үхэрэйнь 17-нь туранхай байжа, һөөргөө бусаагдаһан байна.

Энэ аймагай колхозуудай малай һүрэгтэ племенной мал ехэ үсөөн. Тиимэһээ дурсагдагша колхозой гүүртын эдэ малнуудые зүбөөр харууһалха, үсхэбэрилхэ, метизацилха, тиин һайжаруулагдаһан томо үүлтэрэй малнуудые олошоруулдаг фермэ болгохо хэрэгтэй байгаа. Теэд аймагай хүдөө ажахын таһаг ба тэрэнэй зооветеринарна мэргэжэлтэд иимэ хүдэлмэри хэнэгүй.

Колхозно ниитын ашаг шэмэтэ һайжаруулагдаһан томо үүлтэрэй мал үсхэбэрилгые Закаменда эрид һайжаруулха саг тулаа.

Е. Золтоев.

Газетэ тараалгые тооногүй

Арад зоной дунда газетэ тараалга ажалшадай депутадуудай нютагуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ урда урдынхиһаа эршэмтэйгээр ябуулагдаха ёһотой.

Гэбэшье, Ахын аймагта энэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Почто зөөдэг хүнүүдые зарим колхозуудай томилоогүй дээрэһээ аймцентрээ ерэһэн газетэнүүд хэлхеэ холбооной конторо үни удаан хэбтэнэ.

Аймцетрһээ холо байдаг колхозуудта газетэ үни боложо хүрэнэ. Тиимэһээнь тэндэхи колхознигууд орон доторoo боложо байһан шэнэ шэнэ һонинуудые хэдэн неделиин, заримдаа бүхэли һарын туршада дууланагүй.

Аймагай хэлхеэ холбооной конторын хүдэлмэрилэгшэд ба райорганизатор нүхэр Алексеева арад зоной дунда газетэ тараалгын хүдэлмэриие хинан шалгажа байха жүргэтэй бшуу. Теэд тэдэнэр энэ уялгата үүргэдөө хайша хэрэгээр хандана.

С. Данцаранов.

Бани хэрэгтэй

Заиграйн аймагай Ацагадай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ниитын бани үни удаан саг соо хүдэлмэрилнэгүй. Юундэб гэхэдэ, колхозой правлени үнгэрэгшэ хабар банниа гахайн байра болгохо гэжэ шиидэһэн. Теэд, мүнөө тэрэ гэр гахайшье байра бэшэ, банишье бэшэ болошонхой.

Колхозоймнай правлени ниитын банитай болохо тухай һанаа табиха бээз гэжэ колхознигууд найдана.

Т. Раднаева.

И. В. СТАЛИНАИ БИОГРАФИ БОЛГАР ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ШЭНЭЭР ХЭБЛЭГДЭЭ

СОФИЯ, октябриин 15. (ТАСС). Болгарска коммунистическэ партиин хэблэл И. В. Сталинай хуряангы биографиие табадахи удаагаа шэнээр хэблэн 25 мянган тиражаар гаргаба.

Японо-советскэ хани барисаанай һара

ШАНХАЙ, октябриин 14. (ТАСС). Ренго Цусин гэжэ японско агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, японо-советскэ хани барисаанай общество хадаа Япониин ба СССР-эй арадуудай хоорондохи хани барисаанай һарые дайнда эсэргүү тэмсэлэй туг доро үнгэргэхэ гэжэ шиидэбэ. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойн һайндэртэй дашарамдуулан, хэдэн хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэхээр хараалагдана.

Һарые үнгэргэхэ үедэ общество хадаа лекторскэ группануудые провинцинуудта ябуулха, фотовыставкэнүүдые, концертнүүдые эмхидхэхэ гэжэ хараална. Советскэ литературын библиотекэ тэрэшэлэн эмхидхэгдэхэ байна.

Хитадай 190 миллион гаран гражданинууд Стокгольмско Уряада гараа табяа

ПЕКИН, октябриин 16. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитад дотор Стокгольмско Уряада 190.191.794 хүн гараа табяа гэжэ эб найрамдал хамгаалгын Хитадай комитет мэдээсэбэ.

Зүүн-хойто Хитадта 40 миллион хүн зоной 70 процентнь Стокгольмско Уряада гар табяа. Баруун-хойто Хитадта Стокгольмско Уряада 10.857.000 хүн гар табиба.

Германска демократическа республикада һунгалтанууд болоо

БЕРЛИН, октябриин 15. (ТАСС). Тусхай газарнуудай мэдээсэһэнэй ёһоор, арадай һунгалтануудай голосованида Германска демократическа республикын бүхы һунгагшадай 95 процентнь берлинскэ сагаар 18 час хүрэтэр хабаадаһан байна.

БЕРЛИН, октябриин 16. (ТАСС). Германска демократическа республикын газар нютагуудһаа уридшалан абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, дунда-европейскэ сагаар 20 часта, тайлбарилан хэлэхэдэ, голосованиин эсэс хүрэтэр һунгалтануудта хүн зоной хабаадалгань иимэ байгаа гэбэл:

Саксони-Ангальт—98,9 процент, Бранденбург—97,7 процент, Тюринг—97,7 процент, Мекленбург—98,4 процент ба Саксони—97,2 процент.

Лейпцигтэ һунгагшадай 95,5 процентнь голосованида хабаадаа, Герлицидэ—98,4 процент, Лейпцигэй хүдөөгэй округто 98,9 процент, Бранденбургын городской округто—98,4 процент хабаадаба.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дахи сесси

ПОЛИТИЧЕСКЭ КОМИТЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 14. (ТАСС). «Эб найрамдалай ашаг туһада нэгэдэмэл ябуулганууд» гэжэ нэрлэгдэһэн асуудал тушаа үгэ буляалдаан Политическэ комитедэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ түгэсэбэ. Израилиин, США-гэй ба СССР-эй түлөөлэгшэд үгэ хэлээ.

Израилиин түлөөлэгшэ Эбан уласхоорондын эб найрамдалые ба аюулгүй байха ябадалые амжалтатайгаар сахихын тула Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын 5 гэшүүдэй нэгэн һаналтай байха шухала байһаниие өөрынгөө үгын эхиндэ тэмдэглэбэ. Энээн тушаа тэрэ хадаа СССР-эй делегациин оруулһан резолюцинуудай проектнүүдые дэмжэбэ. Эб найрамдалые ба аюулгүйе сахихын тула шухала ябуулгануудые хэхэ зорилгоор, Уставай 106-дахи статьятай зохилдуулан, бэе бэетэйгээ консультаци хэхые ба Аюулгүйн Соведэй мэдэлдэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые ООН-эй гэшүүд гүрэнүүдэй олгохо ябадал хараалһан Уставай статьянуудые түргэнөөр бэелүүлхын тула хэмжээнүүдые абахыень Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүд—агууехэ державануудые СССР-эй делегациин резолюцинуудай проектнүүд уряална.

7 гүрэнүүдэй резолюциин проект тухай хэлэхэ зуураа, Израилиин түлөөлэгшэ хадаа энэ проектые гол түлэб дэмжэнэб гэжэ мэдүүлбэ. Гэбэшье, Эбан хэдэн заһабаринуудые дурадхаа. 7 гүрэнүүдэй проектын преамбула тушаа израильска түрүүшын заһабари хадаа уласхоорондын гаража байгаа конфликтнуудые эб найрамдалай органуудай туһаламжатайгаар шиидхэхэ арга боломжые ООН-эй бүхы гэшүүд бэдэрхэ уялгатай гэжэ тэмдэглэнэ. Израилиин делегациин нүгөө нэгэн заһабари хадаа ООН-эй Уставай 106-дахи статьятай зохилдуулан, агууехэ державануудай хоорондохи консультацинууд тулгардаһан ушарта лэ, 7 гүрэнүүдэй резолюцяар хараалагдаһан хэмжээнүүдые (Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай сесси зарлаха гэхэ мэтэ) хэрэглэхэ гэжэ дурадхана.

Израилиин удаадахи заһабаринь 7 гүрэнүүдэй резолюциин проектын «А» разделдэ хамаадана. Тэрэ хадаа эб найрамдалые үнэхөөр эбдэһэн гү, али агрессиин акт хэгдэһэн ушарта лэ, уласхоорондын эб найрамдалые ба аюулгүйе сахихын тула ябуулгануудые хэхэ тухай һайшаан дурадхалнуудые оруулха гэжэ Генеральна Ассамблейдэ дурадхана. Израилиин түлөөлэгшэ хадаа Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай сессинүүдые Аюулгүйн Соведэй ямаршье гэшүүдэй зарлахые хараалһан пунктые 7 гүрэнүүдэй резолюциин проектһээ гаргажа хаяхые дурадхаба. Иимэ пунктые абалга хадаа гансахан Аюулгүйн Соведтэ бүхы дээрэнь гү, али ООН-эй гэшүүдэй олонхидто тиимэ эрхые олгодог ООН-эй Уставые эбдэһэн ябадал болохо байгаа гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Тэрэнэй һүүлээр США-гэй түлөөлэгшэ Джон Фостер Даллес үгэ хэлэбэ. Американска түлөөлэгшэ хадаа резолюциин американска проектын «гансахан эрид дайсаниинь» Советскэ Союз хэбэртэйгээр харуулха гэжэ оролдобо. Энэ проектын хэдэн разделнүүдые олон оронуудай делегацинууд буруушааһан байгаа.

Даллес Советскэ Союзые ба тэрэнэй гадаадын политикые хардаба.

7 гүрэнүүдэй резолюциин проектые зохёогшод хадаа резолюциин шэнэ проект зохёохоор бэлэн гэжэ Даллес Комитедтэ мэдээсэбэ. Тэрэ проект хадаа бусад гүрэнүүдэй дурадхаһан заһабаринуудай зариыень оруулха ба коллективнэ хэмжээ-ябуулгануудай комитедые байгуулха тухай дурадхал тушаа прениүүдэй үедэ хэлэгдэһэн «һэжэглэлтые зайлуулха» байна.

Тэрэнэй һүүлээр Советскэ Союзай делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский ехэ үгэ хэлэжэ, үгэ буляалдаанай дүнгүүдые гаргаа. Зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа энэ асуудал хадаа шэнэ дайнай аюулые арилгаха, эб найрамдал хамга[…] ба арадуудай аюулгүй байха[…] дал хангаха хэрэгтэ Нэгэ[…] Нацануудай Организациин […] зорилгонуудые үнэхөөр хар[…] байгаа бүхы хүнүүдые гүнзэг[…] һонирхуулна гэжэ үгынгөө э[…] тэрэ тэмдэглэбэ.

Энэ ехэ ба шухала үгэ бу[…] даанай үедэ, СССР-эй делег[…] хэлэһэн һаналнуудта ба Сов[…] Союзай делегациин оруулһан […] радхалнуудта, тэрэшэлэн эб […] рамдал болон арадуудай аюу[…] бэхижүүлгын агууехэ хэр[…] өөрынгөө нэмэри оруулан тус ле[…] гациин дэмжэхээр шухала […] тоолоһон дурадхалнуудта ехэ […] харал хандуулагдаа гэжэ А. Я. […] шинский тэмдэглэбэ.

Комитедтэ резолюциин прое[…] зүбшэн хэлсэлгын дүнгүүдые […] ган, Вышинский хадаа Боли[…] түлөөлэгшын үгэ тушаа хэлэхэ[…] раа, тэрэниие формоороо тон […] дүүлиг ба зохихогүй, удхаараа […] хые ба фактнуудые хазагайруу[…] ябадал мүн гэжэ нэрлэбэ.

Советскэ Союзай делега[…] толгойлогшо хадаа 7 гүрэнүү[…] резолюциин проект зохёогшодо[…] тус проектые үмөөрэгшэдэй […] нүүд тушаа тодорхойгоор хэл[…] Энэ проектые үмөөрһэн США-[…] Англиин, Франциин, Канадын […] бусад гүрэнүүдэй түлөөлэгш[…] үгые шүүмжэлһэн, тэрэшэлэн […] буляалдаанай үедэ гараһан б[…] гол асуудалнуудаар СССР-эй […] легациин хараа бодолые харуу[…] байна.

Советскэ Союзай делега[…] толгойлогшо хадаа араду[…] аюулгүйе ба эб найрамдалые са[…] ха ябадал хангахын тула Нэгэ[…] мэл Нацануудай Организациин […] принципүүдтэй зохилдуулан, […] асуудал шиидхэхыень Политич[…] комитедые уряалба.

Советскэ Союзай делега[…] толгойлогшын хэлэһэн үгэ угаа […] анхаралтайгаар соносогдоо.

Удаадахи заседани октябри[…] 14-дэ болохо.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, октябриин 16. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанда эсэргүү хатуу шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлһөөр гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөө үглөөгүүр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Кэсоной (Кайдзио) райондо авиа[…]р ба танкнуудаар дэмжэгдэжэ, дайсан добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Зарим участогууд дээрэ дайсан бага зэргээр урагшаа дабшаһан байна. Арадай армиин частьнууд хамгаалгын шэнэ рубежүүд дээрэ хатуу шанга байлдаануудые дэлгэрүүлбэ.

Фронтын бусад участогууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанда эсэргүү хамгаалгын хатуу шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлһөөр.

ПХЕНЬЯН, октябриин 16. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд добтолжо байгаа дайсанда эсэргүү хамгаалгын хатуу шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үдэшэ мэдээсэбэ.

38-дахи параллельһээ хойгуур, Кэсоной (Кайдзио) районда, да[…] Арадай армиин частьнуудай об[…]ын центртэ сүмэрэн орохые […] мэлзэжэ, шэнэ хүсэнүүдые ха[…] дуулан, үсэд атакануудые хэ[…] үргэлжэлһөөр.

Арадай армиин частьнууд [...] санай атакануудые гэдэргэнь со[…]жо, мүн тэрээндэ ехэ гээлтэ хор[…] тонуудые ушаруулжа, хамгаал[…] үсэд шанга байлдаануудые ябу[…]жа байна. Фронтын зарим участ[…]гууд дээрэ Арадай армиин час[…]нууд хамгаалгын шэнэ позици[…] худар сухариба.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

ГҮРЭНЭЙ ДОТООДЫН ШҮҮБЭРИТЭ 3 ПРОЦЕНТЫН УРЬҺАЛАМЖА

1950 оной сентябриин 30-да Москва городто болоһон шүүбэринүүдэй 17-дохи тиража[…]

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы гурбан разрядуудтахи серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)
000398	24*)	10 000	015822	1—50	400	035415	46*)	5 000	053958	1—50	400	071010	30*)	10 000	083237	03*)	5 000
000962	1—50	400	015902	25*)	10 000	035677	29*)	10 000	055737	1—50	1 000	071345	45*)	5 000	083300	16*)	5 000
001915	28*)	10 000	016721	49*)	5 000	037187	45*)	5 000	055938	04*)	5 000	071696	1—50	400	083850	21*)	5 000
001924	50*)	25 000	016802	1—50	1 000	037269	40*)	10 000	056065	21*)	10 000	071825	02*)	10 000	083949	33*)	5 000
002210	02*)	5 000	016919	33*)	5 000	038388	38*)	10 000	056066	14*)	5 000	072077	1—50	400	084319	1—50	400
002454	1—50	400	017762	50*)	5 000	038815	1—50	400	056361	35*)	5 000	072121	31*)	5 000	084357	28*)	5 000
002720	1—50	1 000	018997	19*)	5 000	038871	1—50	400	056825	1—50	400	072895	1—50	1 000	085314	02*)	5 000
002738	1—50	1 000	020751	31*)	10 000	040011	1—50	1 000	056936	33*)	25 000	072911	10*)	10 000	085419	21*)	5 000
002988	1—50	400	021305	37*)	10 000	040747	1—50	1 000	057060	20*)	5 000	072930	1—50	400	087706	1—50	1 000
003099	09*)	5 000	021694	19*)	10 000	041951	43*)	5 000	057224	1—50	400	074147	1—50	1 000	088097	24*)	5 000
003280	38*)	5 000	022311	1—50	400	042828	1—50	400	057301	24*)	10 000	074278	1—50	400	088129	33*)	5 000
003563	37*)	5 000	023189	1—50	400	043869	1—50	400	058780	30*)	10 000	076313	44*)	10 000	088190	27*)	5 000
003969	42*)	5 000	023985	04*)	10 000	044853	21*)	5 000	059597	21*)	5 000	076386	47*)	5 000	091692	1—50	400
004696	28*)	5 000	024077	19*)	5 000	045348	21*)	5 000	060296	34*)	5 000	076571	27*)	10 000	092863	09*)	5 000
004802	44*)	5 000	024647	1—50	400	045426	1—50	1 000	060943	1—50	1 000	076621	46*)	5 000	093095	1—50	400
004851	42*)	5 000	026024	1—50	400	046155	47*)	10 000	062061	02*)	5 000	076670	1—50	400	094617	1—50	400
004964	47*)	5 000	026592	04*)	5 000	047080	17*)	5 000	062129	1—50	400	077181	07*)	5 000	094692	47*)	5 000
005273	16*)	5 000	028339	35*)	5 000	049469	1—50	400	062403	28*)	5 000	077615	46*)	5 000	094849	36*)	5 000
005768	1—50	1 000	028390	21*)	5 000	049900	09*)	10 000	062484	34*)	5 000	077812	1—50	400	095138	09*)	5 000
006696	49*)	5 000	029775	19*)	50 000	050437	21*)	5 000	063736	1—50	400	078049	17*)	10 000	095324	29*)	10 000
006803	02*)	5 000	030324	25*)	5 000	050736	1—50	400	064062	40*)	5 000	079255	05*)	5 000	095578	26*)	5 000
007109	33*)	25 000	030493	1—50	400	051654	27*)	5 000	066102	48*)	10 000	079869	03*)	5 000	096134	1—50	400
007384	1—50	1 000	031507	48*)	5 000	052303	12*)	5 000	067057	1—50	400	080082	33*)	5 000	096949	50*)	5 000
011814	13*)	5 000	031560	16*)	5 000	052813	02*)	5 000	067339	43*)	5 000	080345	1—50	400	097396	38*)	25 000
012523	05*)	5 000	031703	25*)	10 000	052833	1—50	400	067962	33*)	5 000	080856	1—50	400	097580	28*)	10 000
012567	1—50	400	032659	26*)	25 000	053569	26*)	5 000	069093	37*)	5 000	081110	19*)	5 000	098994	1—50	400
014675	1—50	400	032928	23*)	5 000	053844	1—50	1 000	069737	07*)	5 000	082639	1—50	400	099097	40*)	5 000
014945	41*)	50 000	034832	1—50	400	053871	1—50	400	070456	1—50	400	082807	44*)	5 000	099810	36*)	5 000
015284	1—50	400	034932	1—50	400												

*) Энэ серийн облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүриин 400 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ—СССР-эй финансынуудай Министерствын Коллегиин гэшүүн, 3-дахи рангын финансова албанай гүрэнэй Советник С. И. ГУСЕВ.

Комиссиин харюусалгата секретарь—финансова албанай Советник Л. А. ВАСИЛЬЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02410 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0[…]